

Szymanowska, Zofia

Posiedzenie naukowe Zespołu Historii Nauk Leśnych

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 16/3, 706-707

1971

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

szczególnie doniosła w medycynie ekologicznej i społecznej. Równie ważne jest współczesne odczytanie pism Hipokratesa w aspekcie metodologii czy filozofii medycyny.

W dyskusji doc. J. Strojnowski stwierdził, że pracę należy podzielić na część historyczną i metodologiczną, natomiast doc. R. W. Gutt był zdania, że szerzej opracować trzeba jedynie elementy stałe, tj. takie, które przetrwały jako aktualne do dziś, resztę zaś potraktować jako materiał informacyjny. Doc. S. Szpilczyński wskazał, że w pracy uwzględnić wypada także prądy neohipokratesowe. Dr H. Kowalenko podkreślała rolę prac Hipokratesa w rozwoju balneologii w XVI i XVII wieku.

Jako ostatni referent wystąpił prof. Kazimierz Dominik, podając ogólne założenia pracy nad tematem *Wkład Polaków w rozwój stomatologii*. Osiągnięcia uczonych polskich, które przyczyniły się do rozwoju stomatologii są już znane i cytowane przez autorów zagranicznych. Wśród najczęściej wymienianych znajdują się: Cieszyński, Lępkowski, Meissner, Wilga i Zwierzchowski. Jednak na wyróżnienie zasługuje także działalność wielu innych polskich stomatologów.

Po referatach, w punkcie porządku obrad dotyczącym spraw aktualnych, głos zabrał prof. F. Widy-Wirski oświadczając, że od stycznia 1971 r. objął kierownictwo Głównej Biblioteki Lekarskiej, instytucji doskonale zorganizowanej przez prof. Stanisława Konopkę. Obecnie istnieją wszelkie dane ku temu, by dążyć do wprowadzenia w tej placówce elektronicznego zapisu informacji. Prof. Widy-Wirski wniósł również do rozważenia projekt zorganizowania uroczystości poświęconych 50-leciu pracy naukowej prof. Konopki.

Barbara Kuźnicka

POSIEDZENIE NAUKOWE ZESPOŁU HISTORII NAUK LEŚNYCH

W dniu 11 marca 1971 r. odbyło się pod przewodnictwem prof. A. Żabko-Potopowicza kolejne posiedzenie Zespołu Historii Nauk Leśnych. Omawiano na nim w dalszym ciągu wyniki ankiety dotyczącej badań nad historią nauk leśnych¹. W dyskusji stwierdzono, że badania te, choć znacznie zaawansowane, są rozproszone w różnych ośrodkach naukowych. Celowe więc byłoby większe skoncentrowanie ich, przy czym rolę koordynującą pełniłby Zespół Historii Nauk Leśnych.

Rozpatrywano również sprawę wykładów z historii leśnictwa na wydziałach leśnych Wyższych Szkół Rolniczych. Według nowych programów dydaktycznych zagadnienia historii leśnictwa będą uwzględniane w ramach wykładów z ekonomiki leśnictwa i ograniczone zostaną do historii najnowszej. W tych warunkach powinno się dążyć do umieszczenia elementów historii nauk leśnych we wstępnych wykładach poszczególnych dyscyplin i do pogłębienia tych wiadomości podczas zajęć seminaryjnych. Dyskutanci podkreślali, że wskazane byłoby wyodrębnienie w programach naukowych wyższych uczelni historii leśnictwa jako osobnej dyscypliny.

Omawiając problemy historii nauk drzewnych prof. F. Krzysik stwierdził, że przemysł drzewny w Polsce w wielu przypadkach wyprzedza naukę drzewnictwa, a równocześnie działa stymulująco na bazę leśną przez stwarzanie np. możliwości wykorzystania surowców, które poprzednio były odpadami. Prof. Krzysik przedstawił również projekt wprowadzenia zagadnień historii drzewnictwa do programu nauczania w wyższych uczelniach. Zagadnienia te należałoby wprowadzić na pierwszym roku studiów w wykładzie wstępnym, w wymiarze ok. 10 godzin, następnie przy poszczególnych dyscyplinach technicznych związanych z drzewnictwem po 2—3 godziny poświęcone na rys historyczny przedmiotu, wreszcie w ramach zajęć

¹ Por. zamieszczone w „Kwartalniku” informację na temat tej ankiety: nr 4/1970 s. 833, nr 2/1971 s. 481—482.

seminaryjnych. Poprzedzanie poszczególnych dyscyplin wstępami historycznymi za-
leżeć będzie w dużej mierze od zrozumienia przez wykładowców doniosłej roli hi-
storii nauki.

Zofia Szymanowska

POSIEDZENIA NAUKOWE ZESPOŁÓW HISTORII ASTRONOMII, HISTORII CHEMII I HISTORII FIZYKI

W dniu 29 marca 1971 r. odbyło się w Krakowie, pod przewodnictwem prof.
T. Piecha, wspólne posiedzenie zespołów Historii Astronomii, Historii Chemii
i Historii Fizyki. Udział w nim wzięło 29 osób z Gdańska, Łodzi, Lublina, Krakowa,
Poznania, Tarnowa, Warszawy i Wrocławia.

Pierwszy referat *Problematyka historii nauk ścisłych w Polsce XIX i XX wieku*
wygłosił doc. J. Dobrzycki. W związku z konynuacją prac nad *Historią nauki pol-
skiej* zwrócił on uwagę na fakt, że jakkolwiek historia nauk ścisłych posiada w na-
szym kraju chlubne tradycje, to w opracowaniach dotyczących XIX i XX wieku,
którym poświęcone będą następne tomy wspomnianego dzieła, istnieją duże luki
i to zarówno w historii dyscyplin czy instytucji jak i w biografistyce. W związku
z potrzebami badawczymi Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN tematyka jego
prac przesuwana się na nowsze i najnowsze czasy, co pozwoli na ożywienie działalności
wszystkich zespołów. Podczas gdy pracownicy poszczególnych dyscyplin są na
ogół mniej zainteresowani tematyką obejmującą czasy odległe to łatwiej byłoby
przyciągnąć ich do tematyki bardziej współczesnej. Z kolei referent zwrócił uwagę
na specyficzne potrzeby nowszej historiografii nauk ścisłych w Polsce. W opisywaniu
dzieł instytucji naukowych chodziłoby nie tylko o ich rejestrację i faktografię,
ale o wydobycie roli ekspedycji naukowych, przedstawienie klimatu badań nauko-
wych, organizacji i finansowania nauki, wpływu nauki na popularyzację i amator-
ski ruch naukowy (który np. w rozwoju astronomii obserwacyjnej odegrał w naszym
kraju po roku 1918 dużą rolę). Niedostatecznie znany jest wpływ zagranicznych
ośrodków naukowych na naukę polską a zarazem zasługi Polaków dla nauki obcej.
Niewiele wiemy o planowaniu nauki w Polsce w wiekach XIX i XX, nie zostało
w pełni przedstawione oddziaływanie na kraj krakowskiego ośrodka naukowego,
rola szkoły lwowskiej i warszawskiej w rozwoju matematyki, zaniedbana jest naj-
nowsza historia chemii. Prawie zupełnie brak opracowań z zakresu czasopiśmien-
nictwa i towarzystw naukowych astronomicznych, chemicznych, fizycznych i mate-
matycznych. Program ożywienia prac w tym zakresie nie powinien ograniczać się
tylko do badań wewnątrzdiscyplinarnych, pożądana jest współpraca nie tylko sa-
mych zespołów historii nauk ścisłych lecz również bliższa ich więź z Zespołem Hi-
storii Metodologii czy też z Zespołem Historii Nauki XIX wieku.

Referat wywołał ożywioną dyskusję. Doc. M. Kellerowa nie podzieliła opty-
mizmu prelegenta, że zajęcie się bardziej współczesną problematyką powiększy grono
historyków nauk ścisłych. Wyraziła ona pogląd, że w gronie fachowców historia dy-
scyplin naukowych nie cieszy się uznaniem, traktowana jest jako prywatne *hobby*
uczonych, ilość publikacji z tego zakresu jest minimalna, nie podejmuje się prac
doktorskich. Doc. Z. Kowalewski postawił problem czy w przypadku nauk ścisłych
mamy do czynienia z czterema podstawowymi naukami czy też ze zbiorem nauk;
dalej zwrócił uwagę na fakt, że uprawianie metodologii nauki to droga do integracji
nauk i że tu szczególnie ważna rola przypada fizyce. Uzupełniając wywody doc.